

Türkiye

ESRA3 Ülke Bilgi Formu

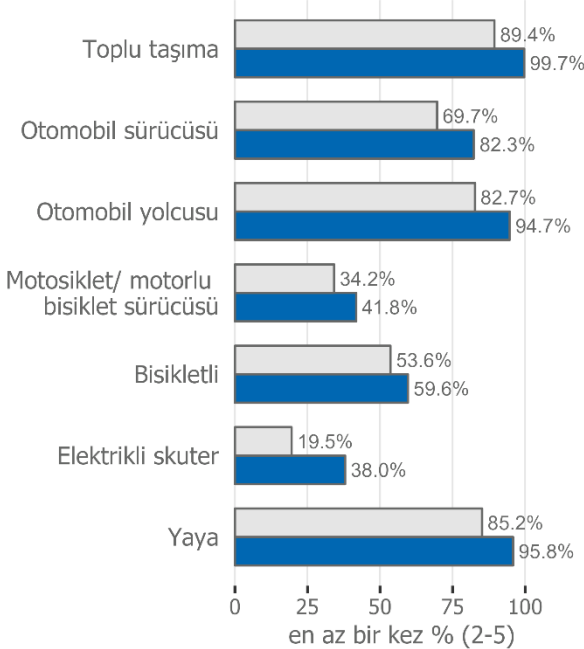
ESRA (Yol Kullanıcılarının Davranışlarına İlişkin Elektronik Anket), dünyanın dört bir yanından karayolu trafik güvenliği enstitüleri, araştırma merkezleri, kamu hizmetleri ve özel destekçilerin ortak bir girişimidir. Amaç, karayolu trafik güvenliği performansı ve karayolu trafik güvenliği kültürü hakkında karşılaştırılabilir veri toplamak ve bu veriyi analiz etmektir. ESRA verileri, geniş bir karayolu trafik güvenliği gösterge seti için temel olarak kullanılmaktadır. Bunlar, ulusal ve uluslararası düzeyde strateji oluşturulması için bilimsel kanıtlar sağlamaktadır. Brüksel'deki (Belçika) Vias Enstitüsü, on yönlendirme grubu ortağı (BAST, DTU, IATSS, ITS, KfV, NTUA, PRP, SWOV, TIRF, Gustave Eiffel Üniversitesi) ile işbirliği içinde ESRA'yı başlatmış ve projeyi koordine etmektedir. ESRA'nın merkezinde, ortaklaşa geliştirilen ve ulusal dillere çevrilen bir anket çalışması yer almaktadır. Ele alınan konular arasında; kişilerin beyan ettiği davranışlar, güvenli olmayan trafik davranışlarına ilişkin tutum ve görüşler, uygulama deneyimleri ve tedbir politikalarına destek olma yer almaktadır. Anket farklı karayolu trafik güvenliği konularını (örneğin alkol, uyuşturucu ve ilaç etkisi altında araç kullanma, aşırı hız, dikkat dağınıklığı) ele almakta ve araç sürücülerini, motosiklet ve elektrikli motosiklet kullanıcılarını, bisiklet kullanıcılarını, elektrikli skuter kullanıcılarını ve yaya hedeflemektedir.

Bu bilgi notu, 2023 yılında 39 ülkede eş zamanlı olarak gerçekleştirilen ESRA3 anketinin kilit sonuçlarını içermektedir. Bu çevrimiçi ankette toplamda 37.000'den fazla yol kullanıcısından (Türkiye'de 897, 18-74 yaş arası) veri toplanmıştır. Türkiye'deki ESRA3 araştırması, DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) Avrupa Bölge Ofisi tarafından Karayolu Trafik Güvenliği 5. Bölgesel Durum Raporu kapsamında desteklenmiştir. Girişime ilişkin genel ve detaylı bilgiler www.esranet.eu adresinde bulunabilir.

Aşağıdaki şekillerde Türkiye'nin (mavi çubuk) Asya-Okyanusya6 (Bu coğrafyada bulunan 6 ülke) ESRA3 ortalaması¹ (gri çubuk) ile karşılaştırıldığı temel bir değişken seti gösterilmektedir.

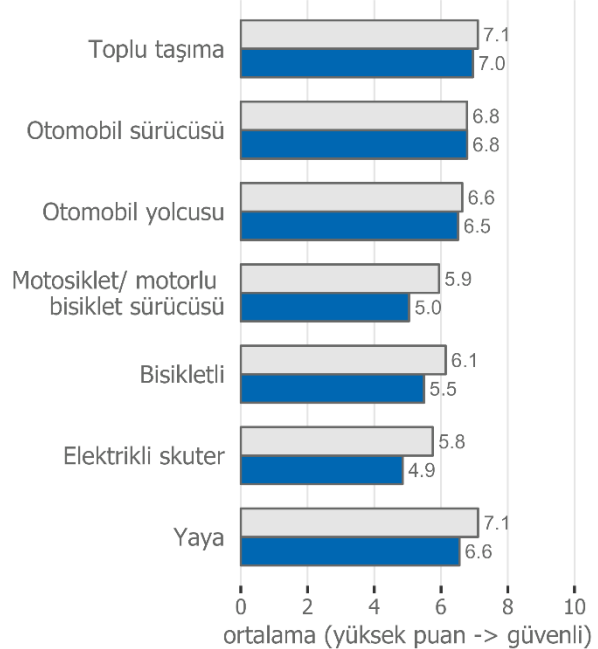
Ulaşım modu

Geçtiğimiz 12 ay boyunca, aşağıdaki ulaşım modlarını ne sıklıkla kullandınız (1=hiçbir zaman ile 5=haftada en az 4 gün arasında, 5 puan üzerinden değerlendirme ölçeği)

Algılanan güvenlik

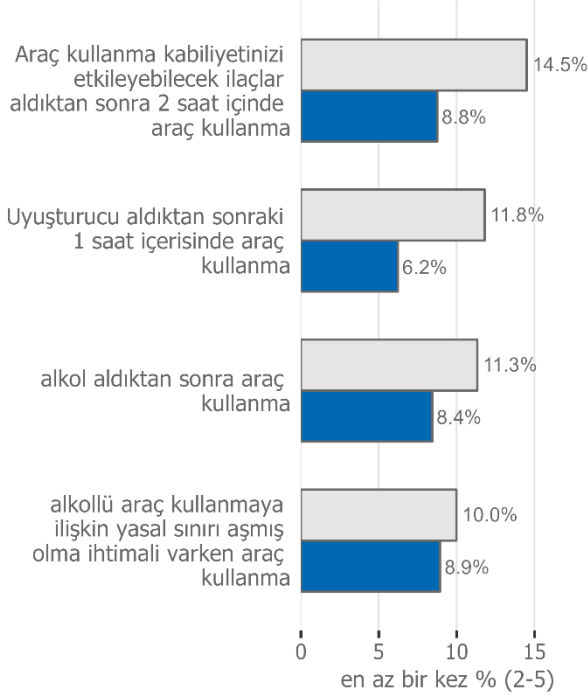
Aşağıdaki ulaşım modlarını kullanırken kendinizi ne kadar güvenli veya güvensiz hissediyorsunuz (0=çok güvensiz ile 10=çok güvenli arasında, 11 puan üzerinden değerlendirme ölçeği)

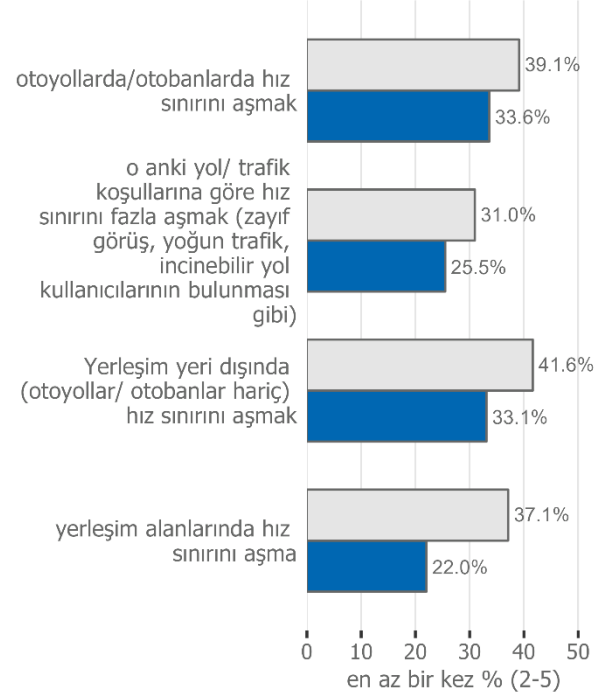
Beyan Edilen Davranış

Son 30 gün içinde, ne sıklıkla ... yaptınız? (1=hiçbir zaman ile 5=(nerede)se) her zaman olmak üzere 5 seçenekli değerlendirme ölçeği)

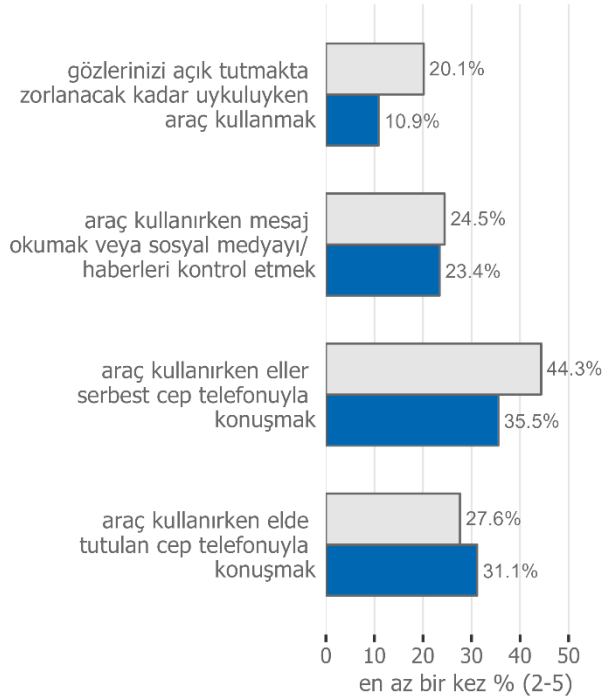
Otomobil sürücüsü olarak alkol veya uyuşturucu madde etkisi altında araç kullanma

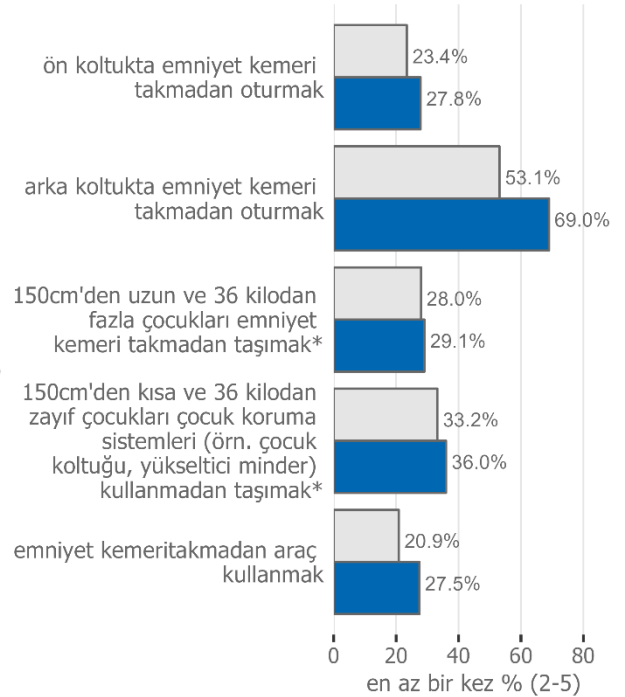
Otomobil sürücüsü olarak aşırı hız

Otomobil sürücüsü olarak dikkat dağınıklığı ve yorgunluk

Otomobillerde emniyet kemeri kullanımı

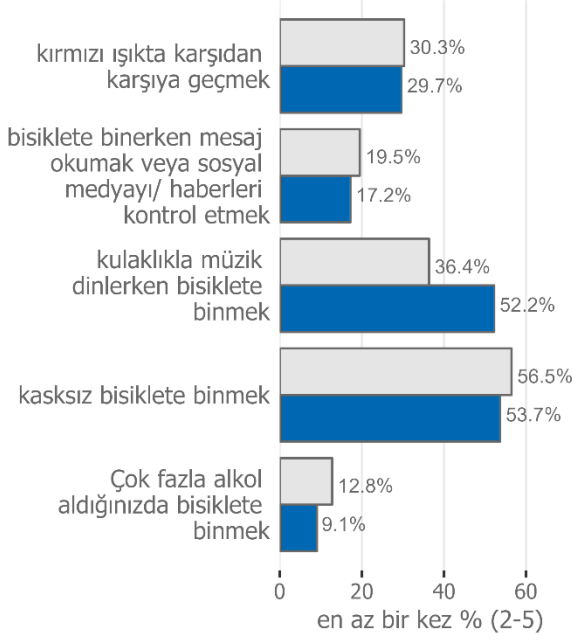

*ulusal düzenlemelere göre belirlenmiştir

Beyan Edilen Davranış

Son 30 gün içinde, ne sıklıkla ... yaptınız? (1=hiçbir zaman ile 5=(nerede)se) her zaman olmak üzere 5 seçeneği değerlendirme ölçeği)

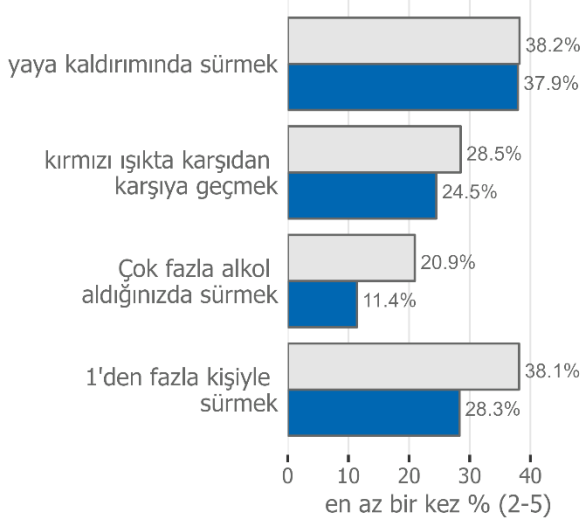
Bisikletliler

Yayalar

Elektrikli skuter kullanıcıları

*ulusal düzenlemelere göre belirlenmiştir

Örneklem büyüklüğü**

Her bir ulaşım modunu ayda en az birkaç gün kullanan yol kullanıcıları.

Ulaşım modu	Türkiye	AsyaOkyanusya6
Otomobil sürücüleri	692	3,931
ÇKS kullanmaktan muaf* çocukları (<18y) taşıyan otomobil sürücüleri	460	1,608
ÇKS kullanmaktan muaf olmayan* çocukları (<18y) taşıyan otomobil sürücüleri	436	1,608
Otomobil yolcuları	743	4,053
Bisikletliler	405	2,524
Elektrikli skuter kullanıcıları	208	796
Yayalar	830	4,705

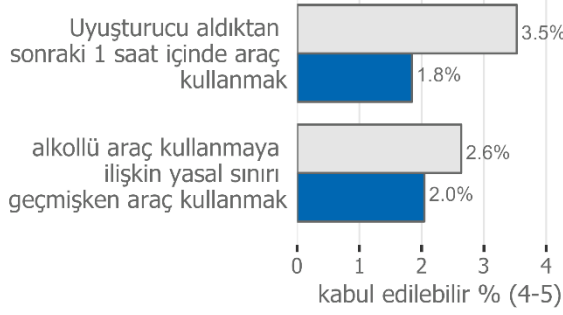
** Beyan edilen davranışlar için ağırlıklandırılmış örneklem. ÇKS = Çocuk Koruma Sistemleri

Kişisel Kabul Edilebilirlik

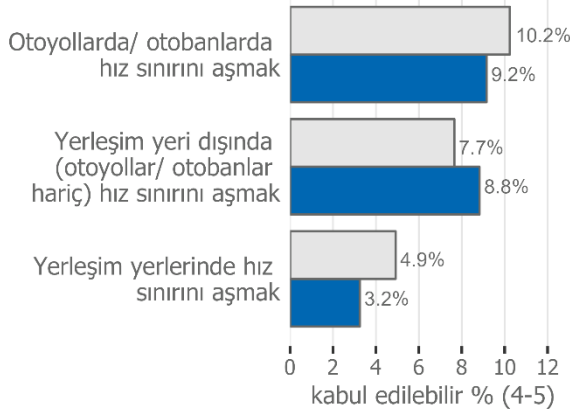
Kişisel olarak sizce ... ne kadar kabul edilebilir? (1=kabul edilemez ile 5=kabul edilebilir olmak üzere 5 seçenekli değerlendirme ölçeği)

Otomobil sürücülere

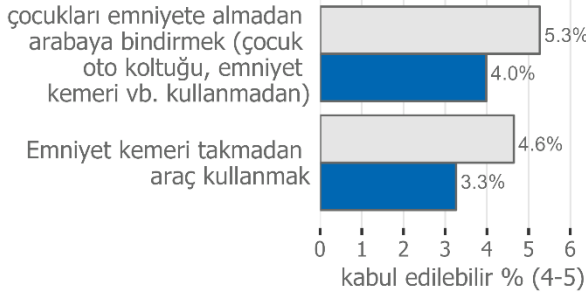
Alkol veya uyuşturucu madde etkisinde araç kullanma

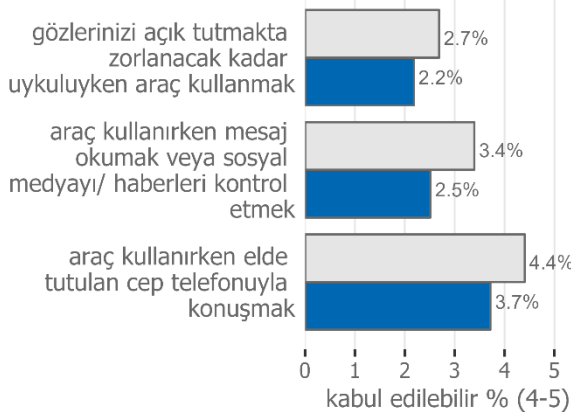
Hız sınırını aşma

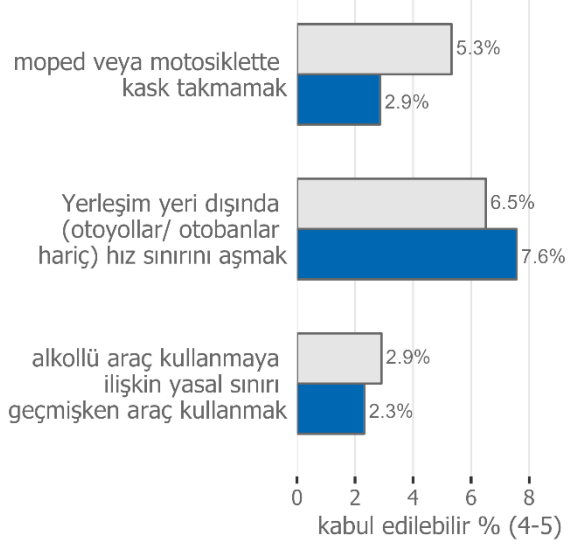
Emniyet kemeri

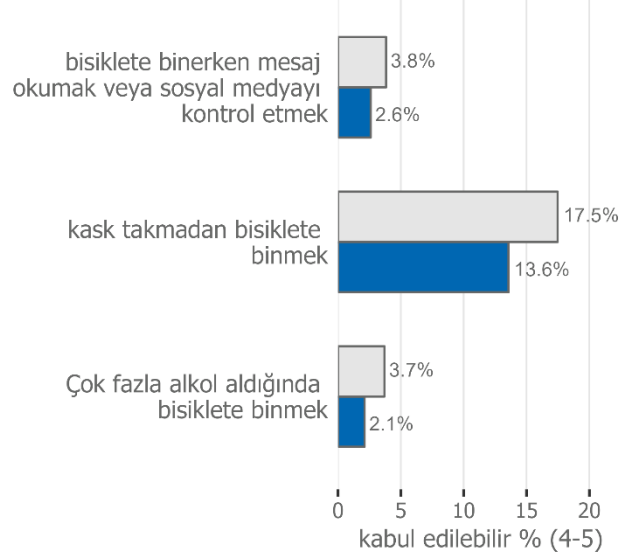
Dikkat dağınıklığı & yorgunluk

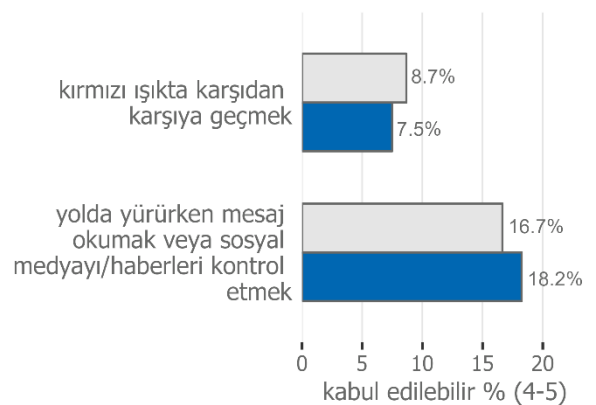
Motosiklet & motorlu bisiklet kullanıcıları

Bisikletliler

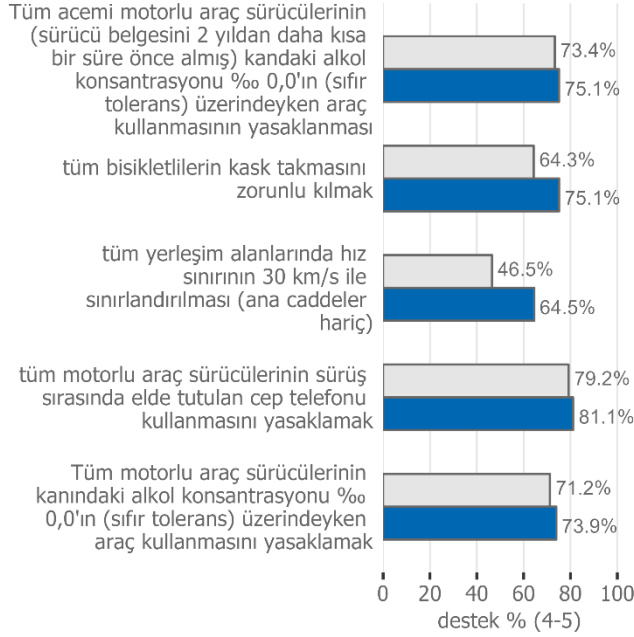

Yayalar

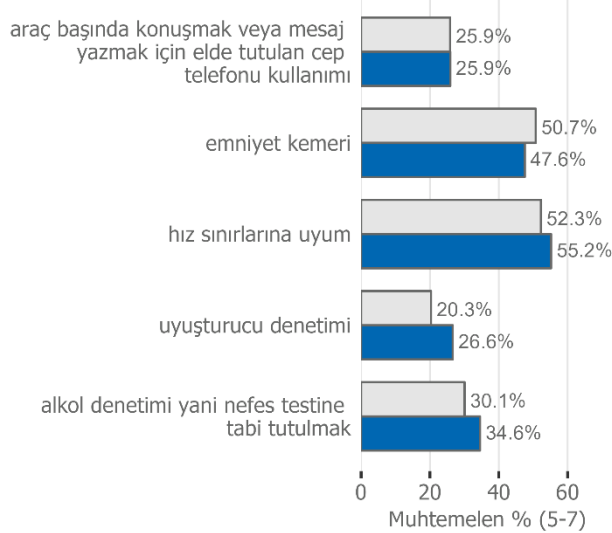
İdari tedbirlerin desteklenmesi

Yasal bir zorunluluğa karşı mısınız yoksa destekliyor musunuz...? (1=karşıyım ile 5=destekliyorum olmak üzere 5 seçenekli değerlendirme ölçeği)

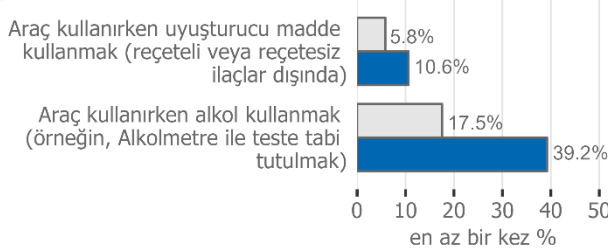

Denetleme

Sıradan bir yolculukta, (bir otomobil sürücüsü olarak) polis tarafından (kameralar veya radarlar dahil) aşağıdaki alanlarda kontrol edilmeniz ne kadar olası bir ihtimaldir? (1=çok olası değil ile 7=çok olası olmak üzere 7 seçenekli değerlendirme ölçeği)

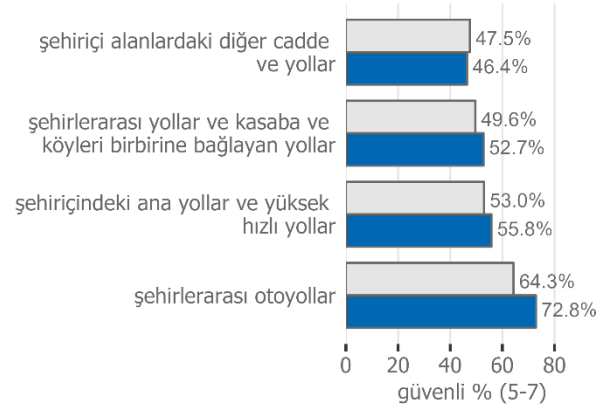
Geçtiğimiz 12 ay içinde, polis tarafından kaç defa ... için kontrol edildiniz?

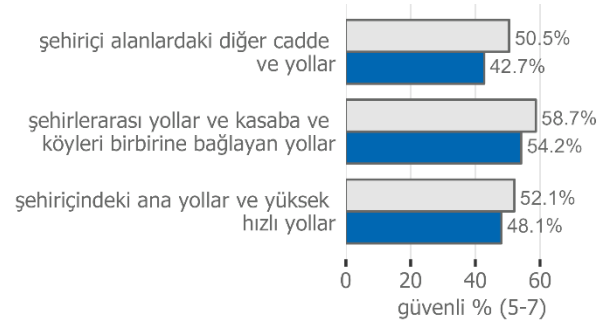
Altyapı

Düzenli olarak kullandığınız karayollarını güvenlik açısından nasıl değerlendirirsiniz...? (1=çok güvensiz ile 7=çok güvenli olmak üzere 7 seçenekli değerlendirme ölçeği)

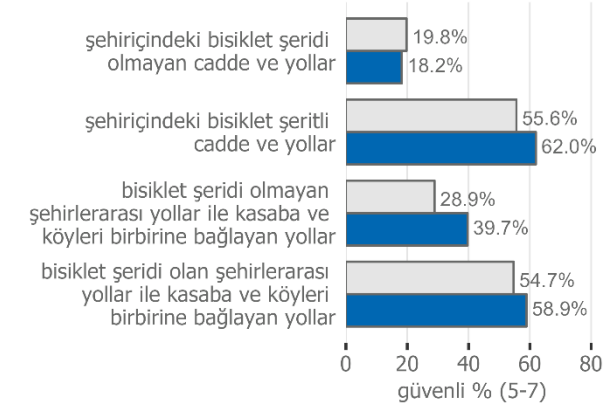
Otomobil sürücülere

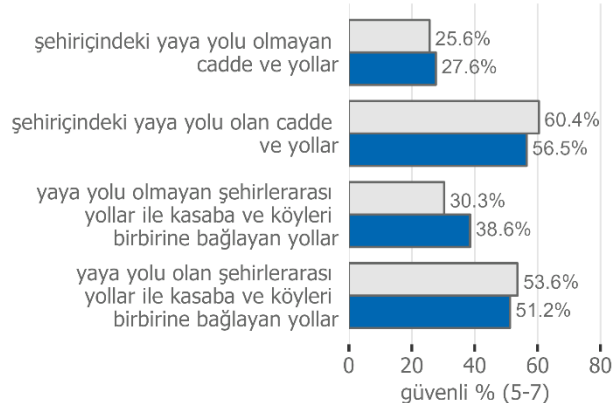
Motosiklet & motorlu bisiklet kullanıcıları

Bisikletliler

Yayalar

Arka Plan Verileri

Türkiye'nin Asya-Okyanusya⁶² ortalamasına kıyasla temel verileri.

Maruz kalma	Türkiye	
	yıl	
toplam karayolu uzunluğu (km)	2020	256,328
toplam otoyol uzunluğu (km)	2020	3,523
araçların kilometresi (toplam milyon)	2020	287,680
motorizasyon oranı (araç sayısı/1000 kişi)	2016	248.8
Kaynak: IRF, Geneva, Switzerland; WHO (2018)		

	Türkiye		AsyaOkyanusya*	
	mutlak sayı	%	mutlak sayı	%
0-14	yok	yok	109	2.3
15-17	yok	yok	100	2.1
18-24	yok	yok	435	9.3
25-49	yok	yok	986	21.0
50-64	yok	yok	801	17.1
≥65	yok	yok	2,245	47.9
belirsiz yaş	yok	yok	9	0.2
erkek	5,694	78.0	28,106	77.3
kadın	1,606	22.0	8,245	22.7
belirsiz cinsiyet	0	0.0	4	0.0
otomobil (taksi dahil)	yok	yok	825	21.7
motorlu bisiklet	yok	yok	860	22.6
motosiklet	yok	yok	549	14.4
bisiklet	yok	yok	1,233	32.4
yaya	yok	yok	339	8.9
diğer	yok	yok		
TOPLAM	7,300	100.0		100.0
1.000.000 kişi başına can kaybı	90.1		108.2	
Türkiye'nin 2016 verilerine yer verilmiştir. Asya-Okyanusya* ülkelerinin mevcut en güncel verilerine dayanmaktadır. Eksik veriler nedeniyle bu ülkelerin yaş ve ulaşım modları ortalamaya dahil edilmemiştir: Kazakistan, Tayland, Türkiye. Cinsiyet ve '1.000.000 kişi başına düşen can kaybı' ortalamaları tüm ülkeleri kapsamaktadır. Kaynak: OECD; WHO (2018)				

Nüfus	yıl	Türkiye	AsyaOkyanusya6
nüfus	2021	84,775,404	336,111,167
yoğunluk (ikamet eden/km ²)	2021	110.2	27.9
erkek (toplam nüfusun %'si)	2021	50.1	49.1
kadın (toplam nüfusun %'si)	2021	49.9	50.9
şehiriçi (toplam nüfusun %'si)	2021	76.6	77.2
internet kullanıcıları (100 kişi başına)	2021	81.4	84.7
Kaynak: World Bank			

Türkiye’de Trafik Mevzuatı	
Otomobiller için hız limitleri:	(km/s)
otoyollar	120
şehirlerarası yollar	110
Şehiriçi yollar	50
Alkollü araç kullanma:	Kanda bulunan alkol miktarı sınırları (g/l)
Sürücüler için azami alkol miktarı	0.50
Genç/aday sürücüler için azami alkol miktarı	0.50
Profesyonel araç sürücüler için azami alkol miktarı	0.20
Uyuşturucu madde etkisi altında araç kullanma yasası	Var
Koruyucu sistemler:	
Ön koltukta emniyet kemeri kullanma zorunluluğu	Var
Arka koltukta emniyet kemeri kullanma zorunluluğu	Var
Çocukların taşınması için çocuk koruma sistemleri kullanma zorunluluğu	Var
Motosiklet sürücüsü olarak kask kullanma zorunluluğu	Var
Araç kullanırken cep telefonu kullanma yasağı (elde tutulan)	Var
Kaynak: WHO (2018)	

¹ Asya-Okyanusya6 ESRA3 ortalaması, çevrimiçi panel aracılığıyla toplanan verilerle ESRA3 anketine katılan altı Asya ve Okyanusya ülkesinin sonuçlarına dayanmaktadır: Avustralya, İsrail, Japonya, Kazakistan, Tayland, Türkiye. Ermenistan, Kırgızistan ve Özbekistan, veri toplamadaki farklı metodoloji (yüz yüze bilgisayar destekli kişisel görüşmeler) nedeniyle ortalamaya dahil edilmemiştir.

² Arka plan verilerinde kullanılan Asya-Okyanusya6 ortalaması, ESRA3 anketine katılan dokuz Asya ve Okyanusya ülkesinin ulusal verilerine dayanmaktadır (ülkeler için yukarıdaki dipnot 2’ye bakınız).

Türkiye'deki ESRA3 araştırması, DSÖ Avrupa Bölge Ofisi tarafından Karayolu Trafik Güvenliği 5. Bölgesel Durum Raporu kapsamında desteklenmiştir.

Belgeye atıfta bulunma şekli: Vias institute. (2023). *Türkiye – ESRA3 Country Fact Sheet. ESRA3 survey (E-Survey of Road users’ Attitudes)*. [Fact sheet]. <https://www.esranet.eu/storage/minisites/esra2023countryfactsheetturkiye-tr.pdf>

Daha fazla bilgi almak için: www.esranet.eu veya esra@vias.be

